

El Consell d'Administració de l'ACA aprova el Pla sectorial de cabals de manteniment de les conques internes de Catalunya

Aquest Pla, que és la primera legislació de l'Estat espanyol específica en l'establiment de cabals de manteniment, defineix un règim de cabals mínims per sota dels quals la vida piscícola i el funcionament dels ecosistemes fluvials poden mostrar dificultats per mantenir-se. El Pla vol posar remei als 130 trams fluvials que mostren problemes significatius per manca de cabals mínims circulants, on el riu pot arribar, en els casos més extrems, a estar completament sec

El Consell d'Administració de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) ha aprovat avui el Pla sectorial de cabals de manteniment, que assigna un règim de cabals mínims que han de circular mensualment pels diferents trams del riu en un total de 320 punts de la xarxa fluvial de les conques internes de Catalunya (uns 2.000 km de riu), i aporta la metodologia de càlcul per determinar els cabals necessaris per al funcionament correcte de la resta de trams fluvials (petites capçaleres i rierols).

La fixació d'un règim de cabals de manteniment neix de la necessitat de compatibilitzar els usos industrials, agrícoles, de consum o de generació d'energia amb el manteniment en bon estat dels sistemes aquàtics d'on s'extreu el recurs. Aquest règim és una restricció prèvia als usos de l'aigua que permet i vol mantenir unes condicions ambientals mínimes, i és una eina útil per regular les noves concessions i iniciar revisions o adequar les ja existents.

El Pla sectorial de cabals de manteniment compleix les previsions de l'actual Pla hidrològic de les conques internes de Catalunya. El Pla sectorial disposa que l'establiment dels cabals ecològics s'ha d'efectuar en els plans hidrològics de conca, i que correspon a l'organisme de conca concretar-los a través d'estudis específics per a cada tram de riu. Cal afegir que actualment es treballa en la definició de cabals de manteniment a les conques intercomunitàries de Catalunya (Ebre i Xúquer).

Rius secs a l'estiu

Els cabals de manteniment definits al Pla en cap cas són uns cabals a garantir en tot moment. La Llei d'aigües estableix que els cabals ambientals són una restricció prèvia als sistemes d'explotació, i, per tant, si l'aigua de manera natural no hi és en certs períodes de l'any, no s'ha de garantir. El cabal de manteniment és un llindar per sota del qual el sistema fluvial entra en un estat crític i, per tant, es recomana no extreure més aigua del sistema. Els cabals circulants, de manera natural i temporalment, poden ser més baixos que els cabals definits al Pla com a cabals ambientals. Un problema ben diferent són aquells trams fluvials que no arriben al cabal de manteniment definit atesa l'elevada explotació dels recursos que se'n fa.

Futura implantació

Aquest Pla marca els cabals desitjables als nostres rius i és útil per a les noves concessions o la revisió de les existents. La seva implantació es farà mitjançant les normes d'explotació pel que fa als embassaments i els plans zonals d'implantació pel que fa a trams fluvials homogenis i amb problemes concrets. A les normes d'explotació i els plans zonals es concretaran els cabals que han de circular pels diferents trams dels rius, amb l'objectiu de complir el Pla sectorial de cabals de manteniment, però tenint en compte els usos estratègics i la percepció social. Aquesta implantació es durà a terme mitjançant un procés de participació pública on intervindran tots els usuaris, els organismes i les institucions afectats o directament vinculats (agrupacions ambientalistes, ecologistes, pescadors, ajuntaments, etc.), els regants i els titulars d'aprofitaments hidroelèctrics. Fruit d'aquesta participació sortiran els cabals a implantar adequats a cada cas.

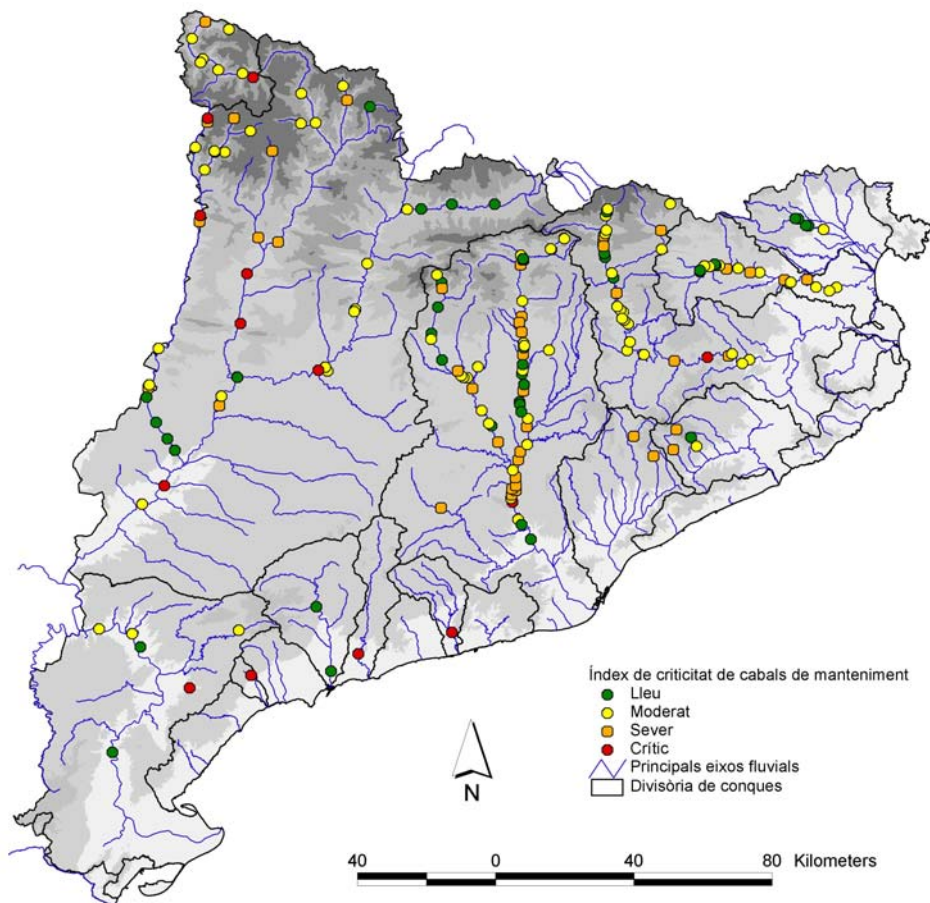
En períodes de sequera es definiran uns cabals de manteniment de sequera (temporalment més baixos). Aquest aspecte es concretarà al Pla de gestió de sequeres, que inicia la seva redacció.

Punts crítics per manca de cabal circulat a les conques internes

En estudis realitzats per l'ACA previs al Pla, es detecten 190 trams fluvials a Catalunya (130 a les conques internes i 60 a les conques catalanes de l'Ebre) que mostren problemes significatius per manca de cabals mínims circulants.

Demarcació hidrogràfica	Conca	Nombre de punts crítics	Nivell crític	Nivell sever	Nivell moderat	Nivell lleu
Conques Internes de Catalunya	Muga	5	0	0	1	4
	Fluvià	17	0	4	9	4
	Ter	34	1	7	22	4
	Tordera	4	0	2	1	1
	Besòs	2	0	2	0	0
	Llobregat	63	1	20	26	16
	Foix	1	1	0	0	0
	Gaià	1	1	0	0	0
	Francolí	2	0	0	0	2
	Riudecanyes	1	1	0	0	0
Total conques internes		130	5	35	59	31
Conques catalanes de l'Ebre, i la Garona	Garona	8	1	1	6	0
	Segre	15	2	1	8	4
	N. Ribagorçana	19	2	5	7	5
	N. Pallaresa	12	2	4	4	2
	Siurana	2	1	0	1	0
	Ebre	4	0	0	2	2
Total conques catalanes de l'Ebre		60	8	11	28	13
Total conques catalanes		190	13	46	87	44

Entre els usos que provoquen detraccions significatives i la manca de cabals circulants adequats, destaca l'ús hidroelèctric, sobretot el minihidràulic, amb una afecció del 88%, i la resta d'altres usos, com el regadiu, amb un 9%, i l'abastament, amb un 3%.

Mapa de situació dels principals impactes produïts per manca de cabal circulant als eixos fluvials de Catalunya.

Passos de fauna fluvial

El Pla sectorial de cabals de manteniment ha d'establir les actuacions adreçades a determinar, recuperar i protegir els cabals de manteniment, entre les quals ha d'ocupar un lloc destacat l'acció d'implantar passos de fauna. El Pla sectorial de cabals de manteniment es remet al deure d'instal·lar escales per a peixos que ja preveu expressament la legislació de pesca (article 5 de la Llei de pesca fluvial de 20 de febrer de 1942). Els passos de fauna fluvial són un complement imprescindible de l'exigència de respectar un cabal de manteniment, de manera que pot resultar ineficaç el manteniment d'un cabal adequat si els peixos no poden superar una barrera artificial.

El Pla sectorial de cabals de manteniment es dicta en compliment de la legislació bàsica en matèria d'aigües i com a complement del Pla hidrològic de les conques internes de Catalunya, principals normes en matèria de protecció dels ecosistemes aquàtics de les conques internes de Catalunya. Cal assenyalar que, per elaborar el Pla, s'ha tingut en compte la revisió de la Llei de pesca que actualment duu a terme la Direcció General del Medi Natural (DMAH).

3 de novembre de 2005

Comunicació i Premsa
 Departament de Medi Ambient i Habitatge
 PREMSA.DMAH@GENCAT.NET
 Telèfon de contacte 93 444 51 30